

ถอดบทเรียน

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี

ดำเนินการโดย

สำนักงานเกษตรอำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี

กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำนำ

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เป็นงานนโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ต้องมีการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานจากทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อให้ ศพก. เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้งการให้บริการทางการเกษตร เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่ และที่สำคัญคือเป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่างๆ เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ โดยเน้นการเรียนรู้ จากเกษตรกรต้นแบบ ที่ประสบความสำเร็จ ในประเด็นการเพิ่มผลผลิต การลดต้นทุนการผลิต การพัฒนาคุณภาพ และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการผลิต ตลอดจนเชื่อมโยงองค์ความรู้จากสถาบันการศึกษาในพื้นที่ และมีการใช้กลไกการส่งเสริมด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG (BCG Model) ให้เป็นต้นแบบและเกิดผลสำเร็จในระดับชุมชน เพื่อให้เกษตรกรที่มาเรียนรู้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และเกิดจิตสำนึกในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ที่มีการใช้ปัจจัยการผลิตได้อย่างเหมาะสม ชุมชนมีความเข้มแข็ง มีความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีระบบการผลิต ที่พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

สำนักงานเกษตรอำเภอโคกสำโรง จะดำเนินงานถอดบทเรียน ศพก. ตามแนวทางการถอดบทเรียนที่กองวิจัยและพัฒนาส่งเสริมการเกษตรกำหนดโดยการถอดบทเรียนครั้งนี้ครอบคลุมการรวบรวม วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลจากกระบวนการดำเนินงาน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนพัฒนา ปรับปรุงกระบวนการดำเนินงาน และขยายผลสู่พื้นที่อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานเกษตรอำเภอโคกสำโรง หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารถอดบทเรียนฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน เกษตรกร ในการนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทาง ในการพัฒนาภาคการเกษตรของประเทศไทยให้มีความเข้มแข็ง มั่นคง และยั่งยืนต่อไป

สำนักงานเกษตรอำเภอโคกสำโรง

๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๘

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

สินค้าหลัก

๑

แปลงเรียนรู้

๑

หลักสูตรการเรียนรู้

๑

การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด

๒

การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก.

(แผนราย ศพก.)

๓

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ

๖

เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร

พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร

๗

ผลกระทบต่องานและชีวิตและครอบครัว

๘

ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๘

ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

๑๒

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

ผู้ดำเนินการถอดบทเรียน

๑๒

กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

๑๓

ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

๑๓

ภาคผนวก

ภาพกิจกรรมและผลงานเด่น

๑๘

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอ โคกสำโรง จังหวัด ลพบุรี
ข้อมูล ณ วันที่ ๑๓ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายสมพิษ คำหวาน

๒. เลขประจำตัวประชาชน

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๑๙๙ บ้านหัวดง หมู่ที่ ๕ ตำบลคลองเกตุ อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี

โทรศัพท์ ๐๘๙-๐๕๗๘๔๙๓ Facebook - Line id ๐๘๙-๐๕๗๘๔๙๓

ปีเกิด พ.ศ. ๒๕๐๕

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย

สถาบันการศึกษา

คณะ/สาขาวิชา

๖. อาชีพปัจจุบัน

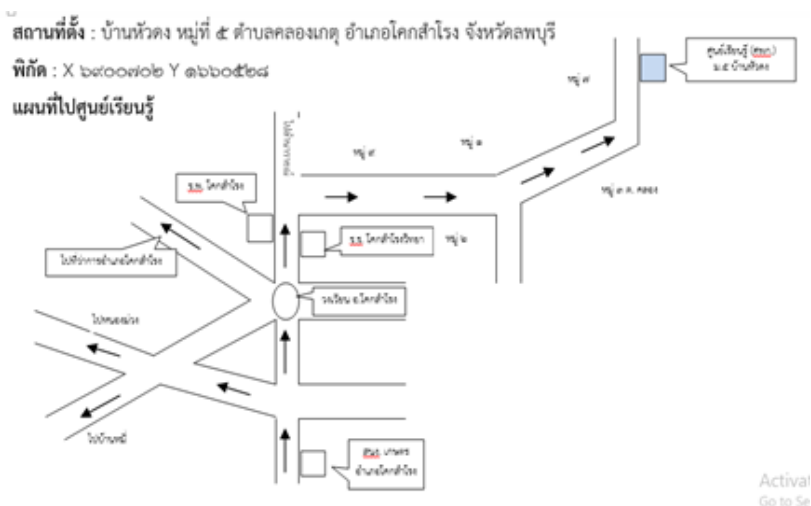
☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ.....

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๕๐๐,๐๐๐ บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๙

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๑ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

๒.๑ แปลงข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๓ ฐานเรียนรู้ประกอบด้วย

๓.๑ การใช้พันธุ์ที่เหมาะสมกับพื้นที่ คือ การใช้พันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่ได้รับการรับรอง และมาจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ

๓.๒ การผลิตเชื้อราชีวเวเรียและเชื้อราไตรโครเดอร์ มาเพื่อใช้ควบคุมหนอนศัตรูพืชทุกชนิดและแมลงศัตรูพืชของข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

๓.๓ การตรวจวิเคราะห์ดินก่อนข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ โดยชุดหลุมลงเป็นรูปตัว V ลูกประมาณ ๖ นิ้ว จากผิวดิน (สำหรับการปลูกพืชทุกชนิด) ถ้าเป็นไม้ผลให้เก็บที่ความลึก ๑๒ นิ้ว หลังจากนั้นชะเอาดินด้านข้างด้านหนึ่งหนาประมาณ ๒-๓ เซนติเมตร จากปากหลุมขนานลงไปตามหน้าดินที่ขุดไว้ลึกถึงก้นหลุม แล้วจัดดินขึ้นดินที่ต้องการเก็บจะติดมากับปลั่วจอบหรือเสียมเอาดินที่ใส่ลงถังหรือกระบุงไว้ ทำอย่างนี้จนครบทุกหลุม

๓.๔ การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า การปรับเปลี่ยนวางแผนรอบการปลูกตามข้อมูลสถิติน้ำฝน เพื่อลดการสูญเสียต้นทุนการเพาะปลูก จากเดิมที่ทำการปลูกได้ ๒ รุ่น ในช่วงฤดูฝน ปัจจุบันฤดูฝนมีการเปลี่ยนแปลงไม่ตรงตามฤดูกาล เกษตรกรปรับการปลูกในฤดูกาล เพียง ๑ รุ่น คือเดือนมิถุนายน ถึงเดือนกันยายน และบางแปลงที่มีระบบน้ำหยดสามารถทำการปลูก นอกฤดูกาลอีก ในช่วงเดือนธันวาคม ถึงเดือนมีนาคม

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

หลักสูตรหลัก ได้แก่ การลดต้นทุนการเพิ่มผลผลิต

การใช้พันธุ์ที่เหมาะสมกับพื้นที่ คือ การใช้พันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่ได้รับการรับรองและมาจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ การผลิตเชื้อราชีวเวเรียและเชื้อราไตรโครเดอร์มา การตรวจวิเคราะห์ดินก่อนข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เพื่อลดต้นทุนการผลิต

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

หลักสูตรบังคับ ได้แก่ เศรษฐกิจพอเพียง

เกษตรกรยึดแนวทางปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ การเลี้ยงตัวเองได้ในระดับที่ประหยัด มีการแก้ปัญหาด้านผลิตที่พึ่งตนเองได้ด้วยวิธีง่ายๆ ค่อยเป็นค่อยไปตามกำลัง แล้วจึงขยายขึ้นด้วยความรอบคอบ และระมัดระวัง เกษตรกรมีการวางแผนการใช้ที่ดินในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในแปลงเพื่อให้เกิดการผสมผสานและเกิดการเกื้อกูลกัน พึ่งพาอาศัยกัน จัดสรรแปลงโดยใช้ความรู้ความเข้าใจตามพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง ไร่นาสวนผสม รู้จักทดลอง และหาสาเหตุของปัญหา พร้อมทั้งหาวิธีแก้ไขปัญหที่พบด้วยจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง และจากการสนับสนุนของหน่วยงาน สำนักงานเกษตรอำเภอโคกสำโรง กรมส่งเสริมการเกษตรด้วย จึงเกิดเป็นกิจกรรมที่สร้างรายได้เกือบทุกกิจกรรม และเรียนรู้การนำเทคโนโลยีมาปรับใช้เพื่อลดต้นทุน และเพิ่มผลผลิต รู้จักการจัดการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM) มาปรับใช้ในแปลงด้วย

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

หลักสูตรเสริม ได้แก่ การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

การปรับเปลี่ยนวางแผนรอบการปลูกตามข้อมูลสถิติน้ำฝน เพื่อลดการสูญเสียต้นทุนการเพาะปลูก จากเดิมที่ทำการปลูกได้ ๒ รุ่น ในช่วงฤดูฝน ปัจจุบันฤดูฝนมีการเปลี่ยนแปลงไม่ตรงตามฤดูกาล เกษตรกรปรับการปลูกในฤดูกาล เพียง ๑ รุ่น คือเดือนมิถุนายน ถึงเดือนกันยายน และบางแปลงที่มีระบบน้ำหยดสามารถทำการปลูก นอกฤดูกาลอีก ในช่วงเดือนธันวาคม ถึงเดือนมีนาคม

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก.

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เรียนรู้ : วิธีการและเทคโนโลยีที่ใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ การเตรียมดินการเตรียมเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

การนำไปใช้ประโยชน์ : ๑. การผลิตได้นำเอาเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ในพื้นที่ โดยวิธีการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ใส่ปุ๋ยคอก ระยะปลูกที่เหมาะสม ใช้พันธุ์ที่เหมาะสมกับพื้นที่ มีการให้น้ำ ระบบน้ำหยดและฉีดธาตุอาหารเสริมเมื่อพืชมีการขาดธาตุอาหารนั้นๆ และมีการสำรวจตรวจนับวิเคราะห์แมลงศัตรูพืชก่อนใช้สารเคมีจะทำให้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มีผลผลิตที่เพิ่มขึ้นและลดต้นทุนการผลิตและคุณภาพผลผลิตขึ้น เป็นที่ต้องการของตลาด

๒. การตลาด ได้ดำเนินการรวบรวมผลผลิตจากสมาชิกให้กับผู้รับซื้อในท้องถิ่น และกับบริษัทที่รับซื้อข้าวโพดด้วยคุณภาพเปอร์เซ็นต์ความชื้น โดยการรวมกลุ่มผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ในรูปแบบแปลงใหญ่ ด้วยวิธีการรวมซื้อรวมขายผลผลิตและปัจจัยการผลิต

/หลักสูตร...

- หลักสูตรการเรียนรู้ :**
๑. การปลูกและการป้องกันกำจัดโรค แมลงศัตรูข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
 ๒. การการใช้พันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่มีคุณภาพเหมาะสมกับพื้นที่ปลูก
 ๓. การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
 ๔. การใช้และการผลิตเชื้อราชีวเวเรีย และเชื้อราไตรโครเดอร์มา
 ๕. การสำรวจระบบนิเวศในแปลง
 ๖. การสำรวจติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด

เกษตรกรเป็นประธานคณะกรรมการ ศพก. จึงมีบทบาทในการร่วมกำหนดทิศทางการจัดทำแผนการดำเนินงาน โดยมีการจัดการประชุม คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ระดับอำเภอและระดับจังหวัดลพบุรี เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานเครือข่ายและ เกิดการประสานการทำงานเครือข่ายด้านการตลาด รวมทั้งองค์ความรู้ต่าง ๆ โดยมี ศพก.และศูนย์เครือข่าย เป็นฐานเรียนรู้และเป็นแหล่งองค์ความรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตลอดจนเป็นการบ่มเพาะเกษตรกรที่เข้าเป็นสมาชิกแปลงใหญ่ โดยให้คณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ ได้พบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานกันทั้งระดับจังหวัดลพบุรี และคณะกรรมการ ศพก. ได้ทราบข้อมูลสถานการณ์ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุและหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ศูนย์หลัก เป็นตัวกลางที่ทำหน้าที่ รวบรวมและถ่ายทอดเสียงจากเกษตรกรในพื้นที่ ผ่านการจัดเวทีย่อย การจัดประชุมประจำเดือน หรือการสอบถาม ข้อมูลจาก

/เกษตรกร...

เกษตรกรในพื้นที่อำเภอโคกสำโรง เพื่อสะท้อนความต้องการและเป้าหมายของเกษตรกรในพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นด้านการผลิต การตลาด การพัฒนาองค์ความรู้ หรือการเข้าถึงปัจจัยการสนับสนุนต่างๆ ซึ่งข้อมูลเหล่านั้นจะถูกนำเสนอเข้าสู่กระบวนการวางแผนจัดทำแผนของคณะกรรมการระดับจังหวัด และดำเนินการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน ติดตามความคืบหน้า ประเมินผลลัพธ์ และวิเคราะห์ศักยภาพของแผน สำหรับเป็นข้อมูลที่ใช้ในการดำเนินของศูนย์ในปีต่อไป

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.)

เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนภาคการเกษตร โดยเน้นให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ของอำเภอโคกสำโรง โดยมีการดำเนินการ เพื่อให้เป็นเครือข่ายภาคประชาชนในการปฏิรูปภาคการเกษตร และมีแผนการดำเนินงานโดยจัดให้มีการประชุมเครือข่าย ศพก. ทั้งระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ให้มีการประสานเชื่อมโยงในการขับเคลื่อนร่วมกัน อีกทั้งยังเป็นการสร้างช่องทางการสื่อสารระหว่างเครือข่าย เพื่อให้มีการติดต่อสื่อสารระหว่างคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. กับภาครัฐได้รวดเร็ว ทันเวลา และทั่วถึง และจะเป็นองค์ความรู้ด้านการเกษตรที่เหมาะสมกับสภาพของชุมชนและจัดทำแผนปฏิบัติการและกิจกรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายต่อไป

แผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. อำเภอโคกสำโรง

กิจกรรม	ปริมาณ	หน่วย	งบประมาณ	ระยะเวลา												หมายเหตุ
				ค.ค.67	พ.ย.67	ธ.ค.67	ม.ค.68	ก.พ.68	มี.ค.68	เม.ย.68	พ.ค.68	มิ.ย.68	ก.ค.68	ส.ค.68	ก.ย.68	
1. การเตรียมการ																
- ประชุมหารือคณะกรรมการ ศพก. และเครือข่าย																
- ร่วมกันวิเคราะห์เพื่อการพัฒนา ศพก.																
- กำหนดแนวทางพัฒนาและแผนการดำเนินงาน																
- พัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้																
2. การพัฒนาศักยภาพ ศพก.																
2.1 การปรับปรุงฐานเรียนรู้																
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง การป้องกันกำจัดศัตรูพืช	1	ฐาน														
- *วิธีการผลิตเชื้อราชีวเวเรียและ																
- *																
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง การผลิตน้ำหมักชีวภาพ	1	ฐาน														
- *วิธีการผลิตน้ำหมักชีวภาพ (โดยใช้สารเร่งจุลเปเปอร์ พด.2)																
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง	1	ฐาน														
- *วิธีการทำเศรษฐกิจพอเพียง																
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง การผลิตผักปลอดสารพิษ	1	ฐาน														
- *วิธีการผลิตผักปลอดสารพิษ																
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง การทำบัญชีครัวเรือน	1	ฐาน														
2.2 การปรับปรุงแปลงเรียนรู้ เรื่อง การใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน	1	เรื่อง														
- ใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน (เปลี่ยนสูตร)																
- สังเกต ติดตามแปลงเรียนรู้																
2.3 การปรับปรุง/จัดทำ/ข้อมูลประจำ ศพก.	1	เรื่อง														
- ข้อมูลพื้นฐานชุมชน																
- ข้อมูลวิชาการ																
- ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร																
2.4 พัฒนาศูนย์เครือข่าย																
- คัดเลือก/รับรองศูนย์เครือข่าย																
- วิเคราะห์ศูนย์เครือข่าย																
- ปรับปรุง/พัฒนา ฯลฯ																
2.5 คณะกรรมการ ศพก.																
- ประชุมคณะกรรมการ ศพก.	2	ครั้ง														
- ติดตามผลการเปลี่ยนแปลงหลังผ่านการถ่ายทอดเทคโนโลยี																
3. การให้บริการของ ศพก.																
3.1 การให้บริการข้อมูล ข่าวสาร	6	ครั้ง														
3.2 การให้บริการด้านการเกษตร																
3.4 การแก้ปัญหาและรับเรื่องร้องเรียน	-	ครั้ง														
4. การอบรมเกษตรกร																
- การอบรมเกษตรกรผู้นำตามหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ของ ศพก.	1/10	ครั้ง/ราย														
- สรุปผลการอบรม																
5. พัฒนารายงาน																
- การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเองและสมาชิก																
6. ติดตามประเมินผลและรายงาน																
6.1 การรายงานความก้าวหน้า																
6.2 สรุปผลการดำเนินงาน																

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แร่งบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑.๑.๑ อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

จุดเริ่มต้นการทำการเกษตรมีปัญหาเกี่ยวกับเรื่อง หนี้สิน จึงพยายามทำการเกษตรเพื่อสร้างควมมั่นคงรายจ่ายในครัวเรือน ปรากฏว่าในช่วงแรกไม่มีใครสนใจ เพราะฉะนั้นจึงกลับมาทำการเกษตรด้วยวิธีการการการใช้พันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่มีคุณภาพเหมาะสมกับพื้นที่ปลูก การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การใช้และการผลิตเชื้อราชีวเวเรีย และเชื้อราไตรโครเดอร์มา เพื่อลดต้นทุนการผลิตให้ได้มากที่สุด จึงเริ่มขยับขยายกลายมาเป็นศูนย์การเรียนรู้ให้กลุ่มเกษตรกร คนในชุมชนที่มีความสนใจเกี่ยวกับเรื่องการเกษตร เข้ามาศึกษาการเรียนรู้ในศูนย์ศพก.

ได้รับการสนับสนุนผ่านกรมส่งเสริมการเกษตรและหน่วยงานอื่น ๆ และจะพัฒนาองค์ความรู้ไปเรื่อย ๆ นำเทคโนโลยี นวัตกรรมต่าง ๆ มาใช้ในการทำการเกษตรให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น ถือเป็นการสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ สร้างคุณค่าให้กับกลุ่มเกษตรกรในชุมชน

๑.๑.๒ ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

ปัญหาสำคัญเลยก็คือ ปัญหาการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติในพื้นที่ รวมถึงการระบาดของศัตรูพืชในพื้นที่และการที่เกษตรกรความเข้าใจในเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้เนื่องจากไม่เปิดใจรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นความท้าทายที่ทำให้ค้นหาแนวทางในการทำการเกษตรที่ยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรที่ใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑.๒.๑ การทำการเกษตรที่ใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

๑. การใช้พันธุ์ที่เหมาะสมกับพื้นที่ คือ การใช้พันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่ได้รับการรับรอง และมาจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ

๒. การผลิตเชื้อราชีวเวเรียและเชื้อราไตรโครเดอร์มา เพื่อใช้ควบคุม หนอนศัตรูพืชทุกชนิด และแมลงศัตรูพืชของข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

๓. การตรวจวิเคราะห์ดินก่อนข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ โดยชุดหลุมลงเป็นรูปตัว V ลูกประมาณ ๖ นิ้ว จากผิวดิน (สำหรับการปลูกพืชทุกชนิด) ถ้าเป็นไม้ผลให้เก็บที่ความลึก ๑๒ นิ้ว หลังจากนั้น แซะเอาดินด้านข้างด้านหนึ่งหนาประมาณ ๒-๓ เซนติเมตร จากปากหลุมขนานลงไปตามหน้าดินที่ชุดไว้ลึกถึงก้นหลุม แล้ววัดดินชั้นดินที่ต้องการเก็บจะติดมากับพลั่ว จอบหรือเสียม เอาดินที่ใส่ลงถึงหรือกระบุงไว้ ทำอย่างนี้จนครบทุกหลุม

๔. การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า การปรับเปลี่ยนวางแผนรอบการปลูกตามข้อมูลสถิติน้ำฝน เพื่อลดการสูญเสียต้นทุนการเพาะปลูก จากเดิมที่ทำการปลูกได้ ๒ รุ่น ในช่วงฤดูฝน ปัจจุบันฤดูฝนมีการเปลี่ยนแปลงไม่ตรงตามฤดูกาล เกษตรกรปรับการปลูกในฤดูกาล เพียง ๑ รุ่น คือเดือนมิถุนายน ถึงเดือนกันยายน และบางแปลงที่มีระบบน้ำหยดสามารถทำการปลูก นอกฤดูกาลอีก ในช่วงเดือนธันวาคม ถึงเดือนมีนาคม

๑.๒.๒ อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

๑. การผลิต ได้นำเอาเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่โดยวิธีการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ใส่ปุ๋ยคอก ระยะปลูกที่เหมาะสม ใช้เมล็ดพันธุ์ที่เหมาะสมกับพื้นที่ มีการการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่าคือ น้ำระบบน้ำหยดและฉีดธาตุอาหารเสริมเมื่อพืชมีการขาดธาตุอาหารนั้นๆ และมีการสำรวจตรวจนับวิเคราะห์แมลงศัตรูพืชก่อนใช้สารเคมีจะทำให้มันล่าช้าลง มีผลผลิตที่เพิ่มขึ้นและลดต้นทุนการผลิตและคุณภาพผลผลิตดีขึ้น เป็นที่ต้องการของตลาด

๑.๒.๓ อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ

การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

เก็บตัวอย่างดิน ตามการวิธี คือ

๑. เดินสุ่มเก็บตัวอย่างดินให้ทั่วแปลงในแต่ละแปลง แปลงละประมาณ ๑๕ จุด

๒. หลังเก็บ ให้คลุกเคล้าดินแต่ละที่เก็บมาให้เข้ากันแล้วเทลงบนผ้าพลาสติก ทำการคลุกเคล้าอีกครั้งหลังจากนั้นกองดินให้เป็นรูปฟาซี แล้วใช้มือตบยอดกองให้แบนราบ หลังจากนั้นใช้นิ้วมือขีดเป็นกากบาท (+) บนยอดกอง ให้ดินถูกแบ่งแยกเป็น ๔ ส่วน เก็บตัวอย่างจากกองดินนี้เพียง ๑ ส่วน ให้ได้ดินหนักประมาณครึ่งกิโลกรัม ใส่ดินลงในถุงพลาสติกที่เตรียมไว้เพื่อส่งวิเคราะห์

๓. เขียนป้ายเบอร์แปลง พร้อมรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวอย่างดิน ผูกติดไว้กับถุงตัวอย่างดิน

๔. ส่งวิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการ กับกรมพัฒนาที่ดิน

๕. นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ว่า ดินที่เราใช้ในการเพาะปลูก มีสภาพเป็นอย่างไร ขาดธาตุอาหารใดบ้าง เหมาะสมกับการปลูกพืชชนิดใด รวมทั้ง วางแผนในการปลูกระยะยาว

๖. ใช้ปุ๋ยหรือสารปรับปรุงดินตามคำแนะนำ

การเลือกเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ที่เหมาะสม

๑. ความทนทานหรือ ต้านทานโรค ควรเป็นพันธุ์ที่สามารถทนทานหรือต้านทานโรคที่สำคัญในพื้นที่การผลิตได้

๒. ศักยภาพในการให้ผลผลิต ควรเป็นพันธุ์ที่มีศักยภาพในการให้ผลผลิตสูง และปรับตัวได้ดีในสภาพแปลงโดยสังเกตจากประสบการณ์ที่ผ่านมา

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๒ ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พื้นที่ปลูกจำนวน ๖๐ ไร่

๑.๒) ข้าว พื้นที่ปลูกจำนวน ๓๐ ไร่

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) แรงงานและเชื้อเพลิง เป็นเงิน ๕๐๐ บาท/ไร่

๑.๒) ค่าเมล็ดพันธุ์ เป็นเงิน ๕๐๐ บาท/ไร่

๑.๓) ปุ๋ยรองพื้น เป็นเงิน ๓๘๐ บาท/ไร่

๑.๔) ปุ๋ยบำรุงต้น เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท/ไร่

๑.๕) ค่ายาปราบวัชพืชและศัตรูพืช เป็นเงิน ๒๔๐ บาท/ไร่

๑.๖) ค่าเก็บเกี่ยว เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต ๓,๖๒๐ บาท/ไร่

รายได้ ๗,๕๐๐ บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ -

เฉลี่ยรายได้วันละ - บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ -

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ - บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ -

เฉลี่ยรายได้เดือนละ - บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าว

เฉลี่ยรายได้ปีละ ๕๐๐,๐๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

- เกษตรกรมีการจัดการในพื้นที่เพาะปลูกของตนเองให้สามารถลดต้นทุนการผลิต โดยผลิตเพื่อไว้บริโภคภายในครัวเรือนเป็นหลัก เหลือจากการบริโภคภายในครัวเรือนจึงจำหน่ายเพื่อเป็นรายได้ เป็นการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

- สามารถเป็นแบบอย่างให้แก่ผู้อื่น โดยการอุทิศตนเองและเวลา เป็นวิทยากรถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร เรื่องการทำเชื้อราชีวเวอร์เรีย การทำน้ำหมักชีวภาพ เป็นต้น

- การเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ ช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

การอุทิศตน เสียสละเวลา และความรู้ที่มีแก่คนทั่วไปที่สนใจเข้ามาศึกษาในแปลง โดยไม่ได้รับค่าตอบแทน

- การผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนผลงานเป็นรูปธรรม

ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการทำงาน สร้างตนให้เป็นแบบอย่างและถ่ายทอดแก่ผู้อื่น

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

๑. การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน IPM โดยปรับใช้ให้เหมาะสมกับพืชกับพื้นที่นั้นๆ การผลิตเชื้อราชีวเวอร์เรียและเชื้อราไตรโครเดอร์มา เพื่อใช้ควบคุม หนอนศัตรูพืชทุกชนิด และแมลงศัตรูพืชของข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ลดการใช้สารเคมี ช่วยทำให้ดินไม่ปนเปื้อนและเสื่อมสภาพ ทั้งยังเป็นการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ จากการใช้สารเคมีน้อยลง และหันมาใช้ศัตรูธรรมชาติในการป้องกันโรคและแมลง ทำให้เป็นการไม่ทำลายสิ่งมีชีวิตที่มีประโยชน์ต่อระบบนิเวศ

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

เกษตรกรเป็นประธาน ศพก. จึงทราบข้อมูลพื้นฐานของแต่ละพื้นที่ในการทำการเกษตรต่างๆ เช่น สภาพพื้นที่ภายในอำเภอตำบลราคาสินค้าเกษตรในพื้นที่และช่วงการระบาดของของโรคและแมลงเพื่อให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่หน่วยงานภาครัฐและเอกชนทราบเพื่อวางแผนแนวทางการแก้ไขปัญหาและสถานการณ์ด้านการเกษตรในพื้นที่ได้สามารถและยังสามารถขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานอื่นๆ ได้

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

จากองค์ความรู้ที่เกษตรกรมีวิธีการและเทคโนโลยีที่ใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพพืช ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และข้าว เป็นต้น เทคโนโลยีที่ใช้ ได้แก่ การเตรียมดิน การเตรียมพันธุ์ และการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ การปรับเปลี่ยนวางแผนรอบการปลูกตามข้อมูลสถิติน้ำฝน เพื่อลดการสูญเสียต้นทุนการเพาะปลูก มีการควบคุมศัตรูพืชโดยใช้แมลงหางหนีบ และใช้สารกำจัดศัตรูพืชในปริมาณที่ถูกต้องเหมาะสมและถ่ายทอดความรู้ที่มีแก่คนทั่วไปที่สนใจเข้ามาศึกษาในแปลง โดยไม่ได้รับค่าตอบแทน

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ทำหน้าที่ในการบริการแก้ไขปัญหาทางการเกษตรให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ โดยให้คำแนะนำแนวทางการปฏิบัติที่เหมาะสม หรืออาจสะท้อนปัญหาเกษตรกรในพื้นที่ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

มีการทำหน้าที่ ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการเกษตร โดยทำหน้าที่รวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่สำคัญและเกี่ยวข้องทางด้านวิชาการเกษตร เช่น นโยบายจากภาครัฐ มาตรการช่วยเหลือ สภาภูมิอากาศ โรคและแมลงศัตรูพืชที่พบเจอและแนวทางในการป้องกัน เพื่อให้เกษตรกรได้รับรู้ข้อมูล

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

เกษตรกรมีการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ และพัฒนาเป็นต้นแบบที่เป็นรูปธรรมในการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติจนเป็นที่ประจักษ์ และได้รับการยอมรับจากสังคม ความสามารถในการวางแผนการผลิตและการจัดการแปลง เพื่อให้ได้ผลผลิตตามต้องการ การผลิตน้ำหมักชีวภาพ เพื่อกำจัดศัตรูพืช เป็นการลดต้นทุนการผลิต เกิดการเรียนรู้มีผู้อื่นทำตามเป็นศูนย์ถ่ายทอดและยังเป็นเกษตรกรต้นแบบให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานและผู้นำชุมชน

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

เกษตรกรต้นแบบมีความตระหนักพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ และรับรู้ความสำคัญพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร โดยเริ่มยอมรับการปรับเปลี่ยน ปลุกพืชผสมผสาน ตลอดจนพัฒนาไปเป็นเครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.เครือข่าย) ในพื้นที่ตำบลต่างๆ ในอำเภอโคกสำโรง เพื่อให้เป็นจุดเรียนรู้ในชุมชนต่อไป

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

เกษตรกรสามารถเป็นแบบอย่างให้แก่ผู้อื่น โดยการอุทิศตนเองและเวลา เป็นวิทยากรถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร เรื่องการทำเชื้อราชีวเวอร์เรีย การทำน้ำหมักชีวภาพ เป็นต้น การมีคุณธรรม จริยธรรม และความเสียสละ การเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ ยินดีถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้ที่สนใจ การอุทิศตน เสียสละเวลา และความรู้ที่มีแก่คนทั่วไปที่สนใจเข้ามาศึกษาในแปลง โดยไม่ได้รับค่าตอบแทน

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน โดยมีบทบาทในการเป็นผู้นำชุมชนและผู้ขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์ฯ ให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ได้รับ ร่วมเป็นผู้ประสานงานกับ ศพก. ศูนย์เครือข่ายในพื้นที่ และหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนต่างๆ เพื่อให้สามารถนำความรู้และทรัพยากรในพื้นที่มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

เป็นส่วนร่วมของการขับเคลื่อนการพัฒนาด้านการเกษตรในชุมชนการได้เห็นเกษตรกรนำความรู้และเทคโนโลยีที่ถ่ายทอดความรู้ไปปรับใช้กับพื้นที่ของตนเอง ทำให้สามารถเพิ่มผลผลิต และลดต้นทุนการผลิตลง ได้ความภูมิใจอีกประการหนึ่งก็คือการได้ทำหน้าที่ ในการประสานงานร่วมกับศพก.ศูนย์เครือข่ายคอยหน่วยงานของรัฐ บูรณาการร่วมพัฒนาให้มีความเข้มแข็งสามารถขับเคลื่อนได้ดีและเป็นต้นแบบให้แก่ชุมชน การผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนผลงานเป็นรูปธรรมยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการทำงานสร้างตนให้เป็นแบบอย่างและถ่ายทอดแก่ผู้อื่น

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

การเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ ช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

การอุทิศตน เสียสละเวลา และความรู้ที่มีแก่คนทั่วไปที่สนใจเข้ามาศึกษาในแปลง โดยไม่ได้รับ

ค่าตอบแทน

การยึดถือ และปฏิบัติตามหลักคุณธรรมทางศาสนา ยึดถือ และปฏิบัติตามหลักคุณธรรมทางศาสนา โดยการบำเพ็ญตนอยู่ในศีลห้า การผลักดันความรู้ด้านการเกษตรให้เกิดการขับเคลื่อนผลงานเป็นรูปธรรม ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการทำงาน สร้างตนให้เป็นแบบอย่างและถ่ายทอดแก่ผู้อื่น

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

เกษตรกรยึดแนวทางปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ การเลี้ยงตัวเองได้ในระดับที่ประหยัด มีการแก้ปัญหาด้านผลิตที่พึ่งตนเองได้ด้วยวิธีง่ายๆ ค่อยเป็นค่อยไปตามกำลัง แล้วจึงขยายขึ้นด้วยความรอบคอบ และระมัดระวัง อาศัยการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ผ่านมา เปิดรับความรู้ใหม่ ๆ

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย

นางมัลลิกา กวีระ เกษตรอำเภอกอโกกสำโรง ทำหน้าที่ ประชุมวางแผนการถอดบทเรียน
ซักถามข้อมูล การดำเนินงาน

นายวัชรินทร์ เจือทอง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ เตรียมเครื่องมือการจับ
ประเด็น โดยใช้เครื่องมือ Mind map

นางสาวชรินทร์ สิงห์ทวง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร การจับประเด็น Mind map

นายวันเฉลิม พรธาดาวิทย์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ สรุปรายข้อมูล โดยนำ
ข้อมูลจาก Mind map และจดละเอียดเขียนสรุป

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

- การสัมภาษณ์
- เครื่องมือ Mind Map

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

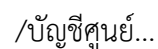
๓.๑) จากการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ อุปสรรคสำคัญในการทำการเกษตรในปัจจุบัน คือ ราคาปัจจัยการผลิตราคาสูง ราคาผลผลิตตกต่ำ / ผู้ซื้อกดราคา ทำให้เป็นปัญหาสำคัญ เกษตรกรต้องการลดต้นทุนการผลิตและต้องการเพิ่มผลผลิต

ข้อเสนอแนะ เกษตรกรต้นแบบรับจากการฝึกอบรมความรู้ด้านการเกษตรสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และเกษตรกรต้นแบบ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปถ่ายทอดให้เกษตรกรรายอื่นๆ ได้และสามารถให้คำแนะนำเกษตรกรในพื้นที่หรือผู้ที่สนใจได้ เพื่อที่จะเกษตรกรรายอื่น ๆ ให้ความสำคัญและเห็นประโยชน์ของการเข้ามาเรียนรู้ใน ศพก.

๓.๒) ขาดการจัดบันทึกข้อมูลในบางช่วง ทำให้การวิเคราะห์ข้อมูลอาจไม่แม่นยำและขาดความน่าเชื่อถือ

ข้อเสนอแนะ รวบรวมจัดบันทึกข้อมูลทุกระยะตลอดเวลาเพาะปลูกผลผลิตและต้นทุน รายได้ผลผลิต เพื่อให้มีข้อมูลที่ถูกต้องมากที่สุด

ภาคผนวก

บัญชีศูนย์เครือข่าย ศพก. อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี

	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ที่ตั้ง		เทคโนโลยีเด่น	เกษตรกรเจ้าของศูนย์เครือข่าย	
		หมู่ที่	ตำบล		ชื่อ - สกุล	เบอร์โทรศัพท์
๑	ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงไร่นาสวนผสมตำบลวังจั่น	๖	วังจั่น	การทำเกษตรแบบไร่นาสวนผสม	นายบุญมา เงินดี	๐๘๖-๐๖๘๘๘๘๘
๒	ศูนย์การเรียนรู้โคกหนองนาโมเดลบ้านเนินจันทร์	๓	ดงมะรุม	โคกหนองนาโมเดล	นายอำนาจ เกตุสำราญ	๐๘๕-๐๙๘๑๑๒๕
๓	ศูนย์การเรียนรู้บ้านสวนพอเพียง เอส ที ฟาร์ม	๘	โคกสำโรง	การปลูกและแปรรูปผลไม้	นายธีรศักดิ์ ชื่นประเสริฐ	๐๘๔-๙๑๙๔๔๔๘
๔	ศูนย์เครือข่ายการผลิตข้าวพันธุ์ดี	๒	เกาะแก้ว	การผลิตข้าวพันธุ์ดี	นายสมเกียรติ เรืองรุ่ง	๐๖๔-๐๒๓๓๙๕๓
๕	ศูนย์เรียนรู้การผลิตน้ำหมักชีวภาพ	๗	ถลุงเหล็ก	การผลิตปุ๋ยใช้เองในชุมชนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง	จำลองเอกพงษ์ศักดิ์ ภูมิพล	๐๖๒-๕๙๘๗๓๗
๖	ศูนย์เครือข่ายการผลิตข้าวพันธุ์ดี	๕	หลุมข้าว	การผลิตข้าวพันธุ์ดี	นายสันติ พิมพ์า	๐๙๘-๒๒๕๗๘๙๘
๗	ศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชน	๗	คลองเกตุ	การปรับปรุงเมล็ดพันธุ์ข้าวปลูก	นายน้อย จุ๋นน้อย	๐๘๙-๐๘๙๐๒๑๔
๘	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน	๑	สระกราบ	พื้นที่ดอน ปลูกข้าวโดยอาศัยน้ำจากธรรมชาติ	นายวันดี เกื้อกุล	๐๘๗-๑๑๙๒๐๕๕
๙	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	๓	วังเพลิง	การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน ไอ.พี.เอ็ม	นายสายชล วัฒนศักดิ์	๐๘๐-๑๐๘๗๓๓๙
๑๐	ศูนย์การเรียนรู้เกษตรแบบผสมผสาน	๒	ดงมะรุม	สวนไม้และชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืช	นายธงชัย วงศ์ศรีไทย	๐๘๖-๐๑๐๒๘๔๓
๑๑	ศูนย์การเรียนรู้เกษตรอินทรีย์บ้านไร่กิตติคุณ	๓	หนองแขม	การบริหารจัดการการผลิตผักอินทรีย์	นางสาวกานต์มณี ตี๋ปาละ	๐๖๓-๒๓๑๙๘๔๐

	ชื่อศูนย์เครือข่าย	หมู่ที่	ตำบล	เทคโนโลยีเด่น	ชื่อ - สกุล	เบอร์โทรศัพท์
๑๒	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง	๑๐	คลองเกตุ	การทำการเกษตรแบบผสมผสาน	นายเศรษฐสิทธิ์ ตั้งสมบูรณ์	๐๘๒-๒๓๓๖๘๗๙
๑๓	ศูนย์เรียนรู้ชุมชนบ้านซอนอุดม	๑๐	เกาะแก้ว	การปลูกผักสวนครัวปลอดสาร	นายมนู คงด่าน	๐๘๗-๔๐๖๒๗๐๕
๑๔	ศูนย์เครือข่ายด้านเกษตรผสมผสาน	๗	เพนียด	การผลิตไม้ผลคุณภาพดี	นายไข่ ปูทอง	๐๘๕-๑๘๔๖๐๔๓
๑๕	ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเกษตรผสมผสาน	๕	คลองเกตุ	การทำน้ำหมักชีวภาพ	นายแสง โตติง	๐๘๐-๖๖๒๘๐๘๕
๑๖	ศูนย์เครือข่ายด้านเกษตรผสมผสาน	๘	เพนียด	การผลิตไม้ดอก ไม้ประดับคุณภาพดี	นางดาวเรือง เปี่ยมวิชัย	๐๘๑-๑๐๙๗๗๖๘
๑๗	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	๕	คลองเกตุ	การป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน	นายสมพิช คำหวาน	๐๘๙-๐๕๗๘๔๙๓

ภาพกิจกรรมและผลงานเด่น

